

Ks. Stanisław Sojka, *Contemplatio et imitatio Christi Chrystologiczny wymiar kontemplacji i naśladowania w duchowości chrześcijańskiej według współczesnego nauczania Kościoła*,
Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych 2006, ss. 525.

Duchowość chrześcijańska, zwłaszcza dzisiaj, w dobie kryzysu tożsamości, powinna odznaczać się w niezrównany sposób osobistym, trwałym doświadczeniem spotkania, kontemplowania i naśladowania Chrystusa. Tylko On może udzielić pełni człowieczeństwa wzorowanego na Jego osobie, która jedynie wypełni niespokojne serce ludzkie. Jezus Chrystus jest dla chrześcijan najdoskonalszym wzorem do naśladowania. Kościół uczy o świętości chrześcijańskiej w kontekście świętości Boga i Jezusa Chrystusa. Powołanie chrześcijańskie przedstawia jako wezwanie do życia Bożego, do życia w Chrystusie i utożsamienie się z Nim.

Powyższe stwierdzenia kładą fundament pod chrześcijańską duchowość, w której relacje z Chrystusem stanowią istotny i stały element. Chodzi o przebudowę życia chrześcijańskiego, w którym centralne miejsce zajmuje osoba Jezusa Chrystusa. Wysilek człowieka winien zmierzać do tego, aby przyjmować Chrystusa do swojego wnętrza, stopniowo wchodząc w Jego Tajemnice i coraz bardziej utożsamiając się z Jego osobą.

Właśnie tematyką konieczności kontemplowania i naśladowania Osoby Jezusa Chrystusa w duchowości chrześcijańskiej zajął się ks. Stanisław Sojka. Czyni to w oparciu o nauczanie współczesnego Kościoła. Niniejsze opracowanie ma na celu przybliżenie nauczania Kościoła współczesnego na temat kontemplacji i naśladowania Chrystusa. Jest to próba odpowiedzi na pytanie: w jaki sposób Magisterium Kościoła wskazuje na związek wewnętrzny między tymi dwiema drogami duchowości chrześcijańskiej?

Recenzowane dzieło składa się z trzech rozdziałów. Autor w rozdziale pierwszym wskazuje na Jezusa Chrystusa, który oddawał się kontemplacji, stając się tym samym jej wzorem dla tych, którzy na fundamencie wiary, nadziei i miłości pragną budować komunie miłości z Bogiem w Trójcy Świętej Jedynym. Rozdział ten potwierdza, że kontemplacyjny wymiar życia Jezusa był dla Niego źródłem miłostnego spojrzenia na rzeczywistość ziemską oraz źródłem Jego zbawczej aktywności – pełnej mądrości i mocy w Duchu Świętym. Z kolei treścią rozdziału drugiego jest tajemnica osoby Chrystusa jako Tego, który wprowadza człowieka w kontemplację i naśladowanie. Autor dokonuje tego na płaszczyźnie duchowości eucharystycznej, maryjnej oraz w kontekście kultu świętych i błogosławionych – na przykładzie kultu św. Józefa. W tej perspektywie, końcowy rozdział ukazuje Chrystusa jako kształtującego kontemplację w formacji kapłańskiej, w duchowości osób konsekrowanych oraz laikatu – na przykładzie kontemplacji i naśladowania cierpliwości Chrystusa.

Spoglądając na całość dokonanej w pracy analizy, należy zauważyć, iż Magisterium Kościoła zawsze wypowiada się na temat kontemplacji i naśladowania Chrystusa w konkretnych okolicznościach historycznych. Data i miejsce wydania danego dokumentu magisterialnego, posiada swoją wymowę. Jednak treści zawarte w danym dokumencie są ponadczasowe.

W odniesieniu do podjętego w pracy problemu, Magisterium Kościoła naucza, że w każdym człowieku kryje się pragnienie kontaktu z Najwyższą Istotą. Pragnienie to ujawnia się wyraźnie w życiu tych osób, które wybrały Chrystusa. Pouczenia zawarte w dokumentach Magisterium Kościoła potwierdzają tym samym, że doświadczenie kontemplacji w duchowości chrześcijańskiej jest ściśle związane z Chrystusem.

Przeprowadzone refleksje ks. Sojki opierają się na opracowaniach dokumentów Kościoła przed Soborem Watykańskim II: od Piusa XI, przez Piusa XII, do Jana XXIII, a następnie nauczania Soboru Watykańskiego II. Do podstawowych źródeł pracy należą także: posoborowe nauczanie Pawła VI, Jana Pawła I i Jana Pawła II, oraz doktryna zawarta w *Katechizmie Kościoła katolickiego*, *Kodeksie Prawa Kanonicznego*, w wypowiedziach Kongregacji Nauki Wiary, Konferencji Episkopatu oraz Komisji Wielkiego Jubileuszu 2000-lecia chrześcijaństwa.

Wczytując się w treść Bożego Objawienia – podkreśla Autor – Kościół potwierdza ścisły związek pomiędzy życiem kontemplacyjnym i duchowością chrześcijańską rozumianą jako naśladowanie Chrystusa. Ukazane w pracy dokumenty Kościoła najczęściej powołują się przy uzasadnieniu tego związku

na fakt, iż sam Chrystus Pan kontemplował, a jednocześnie był dla swoich uczniów Wzorem do naśladowania. Magisterium Kościoła nie pozostawia wątpliwości, że liczne wydarzenia z życia Jezusa potwierdzają zbawczą wartość kontemplacji. Kontemplacja świata i człowieka była cechą spojrzenia Jezusa na wszystko, co Go otaczało w Jego ziemskim życiu.

Jak słusznie podkreśla ks. Sojka, im większa będzie bliskość poszczególnych wiernych z Chrystusem w Eucharystii, tym owocniejsza będzie cała zbawcza misja Jezusa Chrystusa. W tym znaczeniu kontemplacja i naśladowanie Chrystusa przyczyniają się do budowania Kościoła jako wspólnoty. Istotnym zaś tego owocem staje się takie ukształtowanie duchowości chrześcijańskiej, aby miłość do Boga i bliźniego zawsze był trwałym jej fundamentem.

Niniejsza książka – to kolejne bardzo ważne ogniwo wkładu rozwijanej w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie nauki o konieczności kontemplowania i naśladowania Osoby Jezusa Chrystusa. Ścisła jedność między kontemplacją i działaniem pozwoli dzisiaj podjąć nawet najtrudniejszą próbę. Stanowi ona zasadę zapewniającą jedność życia duchowego i zdrową duchowość działania.

Opracowanie niniejsze jest bardzo wyjątkowe. Wskazać trzeba na bardzo interesujący dobór materiału przez Autora. Cechuje go umiejętne przedstawienie podjętego zagadnienia. Obecnie istnieje duże zainteresowanie tego rodzaju tematyką. Książka jest godna polecenia nie tylko studiującym teologię, ale szerszemu gronu czytelników, medytujących nad sensem wymiaru kontemplacji i naśladowania w duchowości chrześcijańskiej według współczesnego nauczania Kościoła.

Ks. Tadeusz Reroń, PWT Wrocław